

Advokatrådet

Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 10. oktober 2007
J.NR.: 04-014102-07-1895
REF.: rmm-lfe

ISIK2@uvm.dk

Høring over udkast til forslag til lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser

Ved brev af 17. september 2007 har Undervisningsministeriet sendt Forslag til lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser i høring.

Advokatrådet har i den anledning følgende bemærkninger:

I høringsbrevet er angivet, at forslaget skal ses i sammenhæng med udkast til lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser og forslag til lov om ændring af lov om Danmarks Evalueringsinstitut. Advokatrådet har imidlertid ikke modtaget disse forslag i høring.

Uden et forudgående og indgående kendskab til det samlede udbud af videregående uddannelser er det ganske vanskeligt ud fra selve lovforslagene, at skabe sig et overblik over, præcis hvilke uddannelser der bliver omfattet.

Advokatrådet forudsætter imidlertid, at advokaters grunduddannelse og advokatfuldmægtiges og advokaters obligatoriske efteruddannelse ikke berøres af de ovennævnte lovforslag, og fortsat udelukkende reguleres i retsplejelovens § 119, stk. 5, og § 126, stk. 5 og dertil hørende bekendtgørelser m.v.

Advokatrådet forudsætter, at såvel Advokatrådet – også efter 1. januar 2008 – som Justitsministeriet vil blive konsulteret, hvis der efter de i forslagene skitseret regler fremkommer ansøgninger om akkreditering af uddannelser, der retter sig mod beskæftigelse som juridisk rådgiver i overensstemmelse med lov nr. 419 af 9. maj 2006 og/eller som rettergangsfuldmægtig, idet sådanne uddannelsers tilrettelæggelse vil kunne have generel betydning for den enkelte aftagers retssikkerhed såvel som for retssystemets effektivitet, jf. herved også Advokatrådets høringssvar af 18. oktober 2006 over Advokatudvalgets betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater.

Derudover har Advokatrådet følgende bemærkninger af mere lovteknisk karakter:

Vedrørende **Forslag til lov om erhvervsakademier for videregående uddannelser**, bemærkes følgende:

Det fremgår ikke tydeligt af forslaget § 7 eller bemærkningerne dertil, hvorledes der skal forholdes i forhold til allerede eksisterende systemer til behandling af sager om merit og realkompetencevurdering. Det fremstår således uklart, hvorvidt der tilsigtes udviklet helt nye merit- og realkompetencevurderingsregler/metoder. Såfremt der tilsigtes et nyt merit- og realkompetencevurderingsystem, bør de kriterier, som skal være afgørende ved meritfastsættelsen og realkompetencevurderingen beskrives nærmere i lovforslaget eller dets bemærkninger.

Advokatrådet forudsætter, at forslaget § 8 vedrørende kvalitetssikring og resultatvurdering af uddannelse, udviklingsarbejde og videntcenterfunktion, skal ses i forhold til arbejdsmarkedets behov for en given uddannelse/kompetencer/viden og i forhold til den akkreditering, som vil være en forudsætning for uddannelsestilbudet. Sammenholdes bestemmelsen med reglerne i kapitel 4 i forslag til lov om erhvervsakademiuddannelse og professionsbacheloruddannelse om godkendelse af uddannelserne, samt kapitel 5 om et råd for erhvervsakademiuddannelser og professionsuddannelser, særligt § 20, kunne det overvejes, om en nærmere præcisering af kriterierne for en positiv resultatvurdering ville være ønskelig. Særligt varetagelsen af mere generelle samfundsmæssige og ikke kun snævert arbejdsmarkedsmæssige hensyn kunne tilsige en sådan præcisering.

Det fremgår udtrykkeligt af aftalen af 12. juni 2007, at bestyrelsesmedlemmer, der repræsenterer erhvervsskolerne, ikke skal være inhabile ved behandling af sager vedr. den erhvervsskole, der har udpeget dem, og at dette udtrykkeligt skal fremgå af det kommende lovgrundlag.

I stedet fremgår det af § 1, stk. 2, at akademierne er selvstændige institutioner inden for den offentlige forvaltning, hvor der almindeligvis gælder et uafhængighedskrav og derfor ville de førnævnte bestyrelsesmedlemmer almindeligvis være inhabile i ovennævnte situation, jf. også de særlige bemærkninger til § 14. Aftalens forudsætning om, at bestyrelsesmedlemmer, der repræsenterer erhvervsskolerne, ikke skal være inhabile ved behandling af sager vedr. den erhvervsskole, der har udpeget dem, fremgår ikke udtrykkeligt af lovgrundlaget, men behandles alene i de særlige bemærkninger til § 14, hvor det anføres, at de "som udgangspunkt" ikke vil være inhabile ved behandling af sager vedrørende den institution for erhvervsrettet uddannelse, der har udpeget dem. Da der er tale om en undtagelse til almindelige forvaltningsretlige regler om inhabilitet er det Advokatrådets opfattelse, at der i givet fald bør skabes udtrykkelig lovhjemmel for særlige bestemmelser om bestyrelsesmedlemmernes inhabilitet.

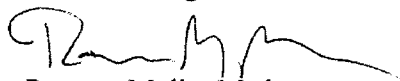
Særligt vedrørende §§ 47 og 48a bemærkes for god ordens skyld, at sådanne adfærderegler og regler om disciplinære foranstaltninger i givet fald bør udarbejdes med respekt for grundlæggende menneskerettigheder og praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og FN's komitéssystem, jf. herved de såkaldte "AMU-sager".

Vedrørende **Forslag til lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser** bemærkes følgende:

Det bør overvejes at ændre formuleringen af § 15, stk. 1, da angivelsen af "*efter undervisningsministerens beslutning*" kan give anledning til misforståelse om, at akkreditering alene kan ske efter tilladelse fra ministeren. Dette kan evt. løses ved at der i stedet henvises til § 14, stk. 2. Det er i bemærkningerne til § 14, stk. 2 forudsat, at ministerens beslutning (om ikke at lade foretage en akkreditering) beror på overordnede uddannelsespolitiske og strategiske hensyn, mens § 14, stk. 2, anvender formuleringen "*...hvis det vurderes, at der ikke er behov for den pågældende uddannelse eller det pågældende udbud*". Advokatrådet skal på den baggrund stille forslag om, at der i § 14, stk. 2 indsættes en henvisning til § 20, nr. 2 om udbuddet af uddannelser i forhold til dokumenterede behov på arbejdsmarkedet, jf. herved også de almindelige bemærkninger afsnit 3.4 om rådet for erhvervsakademiuddannelser og professionsuddannelsers virksomhed.

Kopi af dette svar er sendt til Justitsministeriet.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 18-10-2006
J.NR.: --06-2062
REF.:

Høring over Advokatudvalgets betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater

Ved brev af 13. oktober 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til betænkning nr. 1479/2006 om retsplejelovens regler om advokater afgivet af Udvalget vedrørende advokater.

Advokatrådet skal i den anledning bemærke følgende:

Den gældende regulering af advokatprofessionen, der blev gennemført i 1982, har været velfungerende. Hverken brugerne af advokatydelse, det omgivende samfund eller advokaterne har haft grundlag for at rejse kritik mod denne regulering.

Som led i Lissabonprocessen om liberalisering i de europæiske samfund besluttede regeringen at nedsætte Udvalget vedrørende advokater. Advokatrådet deler regeringens opfattelse af, at gode og tidssvarende rammevilkår for erhvervene inden for vidensservice – herunder advokaterhvervet – er vigtige for Danmarks fremtidige konkurrenceevne. Advokatrådet har i udvalget foreslået liberalisering og modernisering af rammevilkårene for udøvelse af advokatvirksomhed og arbejdet for at sikre Advokatsamfundets virke som en tilsyns- og disciplinærmyndighed, der er uafhængig af staten. Advokatrådets forslag har i alt væsentligt opnået støtte fra alle medlemmer af Advokatudvalget.

Ønsket om modernisering og en afbalanceret liberalisering kunne opfyldes under de nugældende regler i retsplejeloven, hvorefter alle advokater er medlemmer af Det Danske Advokatsamfund. Denne ordning er ikke i strid med kravet om negativ foreningsfrihed i menneskerettighedskonventionens artikel 11. Dette er bekræftet af regeringen, men den har uanset dette ved tillægskommissorium af 25. januar 2006 pålagt Udvalget vedrørende advokater at beskrive mulige løsningsmodeller i forbindelse med de spørgsmål, der opstår ved en afskaffelse af det pligtmæssige medlemskab af Advokatsamfundet.

Advokatrådet lægger vægt på, at den fremtidige regulering respekterer grundlæggende principper af hensyn til klienternes retssikkerhed og advokatprofessionens konkurrenceevne. Disse principper er:

- Ingen advokat skal frygte for at føre ubehagelige sager mod det offentlige.
- Ingen advokat skal være under tilsyn af den, advokaten fører sager imod.
- Alle advokater skal følge ensartede, høje etiske standarder.
- Ingen klienter skal være i tvivl om, hvad de får, når de går til advokat.
- Alle advokater skal være underkastet et effektivt og gennemsigtigt tilsyns- og disciplinærsystem, som er helt uafhængigt af statsmagten.
- Advokaters internationale konkurrenceevne og klienternes retssikkerhed må ikke forringes ved en advokatregulering, der afviger fra internationale standarder for professionen og dens organisering i et demokratisk retssamfund opstillet af Europarådet, FN og EU-Parlamentet.
- Liberalisering af lovgivningen vedrørende advokater skal afbalanceres med hensynet til klienternes retssikkerhed.

Med udgangspunkt i disse principper har Advokatrådet tilsluttet sig anbefalingen fra DI, HTS-I, DHS, Håndværksrådet, LO, Forbrugerrådet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, landsretterne, Foreningen af Ansatte Advokater og Advokatfuldmægtige samt udvalgsformanden, professor, dr. jur. Mads Bryde Andersen af en fremtidig regulering som den samlede løsning, der i betænkningen er beskrevet som **model 1**. Advokatsamfundet ændrer efter denne model status til en ved lov oprettet organisation, som udgøres af alle danske advokater. Den nye organisation varetager en række almennyttige opgaver, som hverken kan henlægges til en privat forening eller en offentlig myndighed. Modellen indebærer en afgørende og principiel ændring i Advokatsamfundets retlige status og vil medføre ganske omfattende ændringer i Advokatsamfundets fremtidige virke. Efter udvalgsflertallets opfattelse lever de omfattende og grundlæggende reformer og moderniseringer af advokatlovgivningen i model 1 fuldt ud op til de krav, som regeringen har opstillet med det oprindelige kommissorium og tillægskommissoriet af 25. januar 2006.

Model 1 tilgodeser bedre end de øvrige modeller fra udvalgets arbejde hensynet til retssikkerheden, hensynet til domstolenes funktion og hensynet til et velfungerende marked. Samtidig afskaffes det, der er blevet betegnet som en eksklusivlignende regulering af advokatprofessionen.

Flertallet i Advokatudvalget har i udvalgsarbejdet haft fokus på at sikre, at borgere og virksomheder fortsat får adgang til uafhængig og kvalificeret advokatbistand, at væsentlige men retssikkerhedsmæssigt forsvarlige liberaliseringer gennemføres, og at princippet om negativ foreningsfrihed for advokater respekteres.

Advokatrådet og de øvrige medlemmer af udvalgsflertallet har endvidere lagt vægt på, at den fremtidige regulering ikke kompromitterer et fortsat effektivt og ensartet tilsyn med advokater, så samfundet og brugerne har vished for, at advokatstanden er troværdig og hæderlig.

Model 1 er udviklet i Advokatudvalget i samarbejde med repræsentanter for forbrugere, erhvervslivet, fagbevægelsen, domstolene samt retsvidenskaben og udgør en nøje afstemt løsning på de ønsker og krav, disse som brugere stiller til reguleringen af advokaterne. Samtidig tilgodeses de helt overordnede samfundsmæssige hensyn, der ligger bag ønsket om en uafhængig advokatstand.

Den meget brede enighed, der er opnået under udvalgsarbejdet om model 1, repræsenterer efter Advokatrådets opfattelse en sammenhængende løsning, som er et solidt fundament for en langtidsholdbar fremtidig regulering af advokatens rolle i samfundet og de pligter og den regulering, der følger med.

Konsekvenser af gennemførelsen af model 1

I Model 1 er der forslag til en række væsentlige forbedringer af den samlede regulering af advokaterne. Blandt forbedringerne er et mere intensivt tilsyn, hurtigere og mere effektiv sagsbehandling i Advokatnævnet og øgede krav til advokaters grund- og efteruddannelse. Det er forbedringer, der tilgodeser brugernes retssikkerhed og er med til at fastholde tilliden til advokatprofessionen som en væsentlig aktør i retssamfundet. Model 1 betyder øget konkurrence på markedet for juridisk rådgivning. Der sker en liberalisering af adgangen til at blive advokat, flere må eje advokatvirksomheder, og konkurrencen øges på markedet for partsrepræsentation i civile retssager mv.

Advokatrådet finder, at disse forbedringer enten slet ikke eller kun i begrænset omfang kan gennemføres i de modeller, udvalget i øvrigt har overvejet.

Der har været udtalt et politisk ønske om, at enhver skal kunne udøve sit erhverv uden at være medlem af en bestemt forening. Dette ønske imødekommer model 1. Her ophæves det pligtsmæssige medlemskab af Advokatsamfundet, og alle eksklusivlignende bestemmelser udgår. Advokatsamfundet får et nyt retligt grundlag, hvorefter det ikke er en forening eller en brancheorganisation, men en lovhjemlet offentlig-retlig organisation, som er uafhængig af statsmagten.

Advokaterne og Advokatsamfundet skal i model 1 reguleres på en ny måde. Den

enkelte advokat må acceptere et mere effektivt og intensivt tilsyn, offentliggørelse i stigende omfang af disciplinære sanktioner, obligatorisk efteruddannelse og øget konkurrence på markedet for juridisk rådgivning og partsrepræsentation. Denne konkurrence øges både mellem advokatvirksomhederne og mellem advokatvirksomhederne og andre erhverv. Samtidig forbedres mulighederne for at udvikle advokatvirksomhederne og advokatydelserne ved, at reglerne for ejerskab og betingelserne for at blive beskikket som advokat liberaliseres.

Model 1 betyder, at Advokatsamfundets vedtægter skal ændres, så det klart fremgår, at Advokatsamfundets opgave som en offentligretlig institution er at varetage samfundsmæssige interesser som tilsyns- og disciplinærmyndighed for advokatstanden. I naturlig sammenhæng hermed skal Advokatsamfundet værne om advokatstandens uafhængighed, integritet og faglige kompetence.

Flertallet i udvalget ønsker en formålsbestemmelse, der sikrer, at Advokatsamfundet fortsat på et partipolitisk neutralt grundlag bidrager til at sikre kvaliteten i lovenes tilblivelse samt på andre måder, f.eks. gennem informationsvirksomhed og advokatvagter, er aktivt med til at værne om borgeres og virksomheders retssikkerhed. Det vil fremgå klart af vedtægterne, at Advokatsamfundet ikke er en brancheorganisation, hvis formål er at fremme advokaternes økonomiske eller arbejdsmarkedspolitiske interesser. Dermed fjernes enhver tvivl om en eksklusivlignende status.

Advokatrådet bemærker, at et enigt udvalgsflertal bestående af meget brede samfundsmæssige interesser har frarådet at gennemføre en regulering på baggrund af de øvrige modeller, som udvalget har drøftet (model 2 – 5). Begrundelsen fra dette flertal, som Advokatrådet har tilsluttet sig, er, at alle øvrige modeller indeholder afgørende ulemper og forringelser i forhold til den eksisterende regulering. Eksempler er risikoen for faldende tilsynsintensitet, anfægtelse af advokatprofessionens uafhængighed, manglende garanti for kvalitet i retssagsbehandlingen, manglende gennemsigthed i markedet og manglende beskyttelse af den negative foreningsfrihed. Disse ulemper og forringelser har hverken udvalgets flertal eller mindretal kunnet anvise brugbare løsninger på til trods for et meget intensivt udvalgsarbejde.

Som Advokatrådet ser det, foreligger der ikke et alternativ til model 1, som forsvarligt vil kunne danne grundlag for et lovforslag. Da model 1 i øvrigt ikke er afvist af mindretallet som en brugbar model for at opfylde udvalgets kommissorium og til lægskommissorium, må Advokatrådet gå ud fra, at der kommer et nyt udvalgsarbejde, hvis regeringen ikke kan følge udvalgsflertallets forslag.

2. Liberalisering af møderetten

Den samlede løsning beskrevet i model 1 forudsætter, at der gennemføres liberaliseringer i advokaternes hidtidige eneret til at møde som partsrepræsentanter i retssager.

Advokatrådet anbefaler, at ændringer i møderetsreglerne gennemføres efter den fore-

slåede model A i betænkningen. Denne model indebærer, at der etableres fri adgang til at optræde som procesfuldmægtig i den forenkede inkassoproses og under udlægsforretninger i fogedretten, hvor der ikke skal behandles en tvist. Model A anbefales af et flertal af udvalgets medlemmer. Et mindretal ønsker herudover at åbne mulighed for, at andre end advokater kan optræde som partsrepræsentanter i den småsagsproces, der træder i kraft den 1. januar 2008, samt i fogedsager om pengekrav, hvor der skal behandles en tvist.

2.1. Partsrepræsentation i småsagsprocessen

Småsagsprocessen betyder en stærkt forenklet procesform ved forberedelsen af tvistige retssager med en sagsgenstand på under 50.000 kr. Ved krav på over 50.000 kr. kan småsagsprocessen også anvendes, hvis parterne er enige om at anvende denne procesform. Under *forberedelsen* af sagen vil der normalt ikke være behov for advokatbistand, idet retten bistår sagens parter med vejledning mv. Når forberedelsen er afsluttet, og sagen er klar til hovedforhandling i retten, kan klienten vælge at lade sig repræsentere af en advokat. Efter de gældende regler kan andre end advokater ikke optræde som klientens repræsentant i sagen. Reglerne er dog ikke trådt i kraft endnu og derfor heller ikke afprøvet i praksis.

Formålet med ordningen er at reducere sagsomkostningerne. Det har alene kunnet nås ved at tilpasse en række processuelle regler, som oprindeligt var indført for at sikre parternes retssikkerhed og tilliden til domstolenes afgørelser. Småsagsprocessen er derfor baseret på en nøje afstemt balance mellem hensynet til retssikkerheden og hensynet til et rimeligt omkostningsniveau for sager med mindre økonomisk værdi. Herved sikres, at domstolene også i disse sager bevares som det centrale organ for tvistløsningen. Reglerne om partsrepræsentation i småsagsprocessen sikrer, at processen samlet set foregår på betryggende vilkår.

Mindretallet vil tillade enhver at møde som partsrepræsentant i småsagsprocessen. Det vil rykke ved de balancerede forudsætninger, der gør den forenkede procesform retssikkerhedsmæssigt forsvarlig. Advokatrådet er modstander af, at borgeres eller virksomheders retssikkerhedsmæssige stilling skal forringes, blot fordi en sag har en værdi til under 50.000 kr. Konsekvenserne heraf vil være meget vanskelige at overskue på et tidspunkt, hvor procesformen endnu ikke er taget i anvendelse. Hertil kommer, at småsagsprocessen også kan anvendes på krav over 50.000 kr., forudsat parterne er enige herom. Det medfører, at en juridisk rådgiver, som ikke er advokat, vil kunne have et incitament til i egen interesse at overbevise sin klient om, at sagen trods kravets størrelse skal behandles i småsagsprocessen.

Advokatrådet ønsker at fastholde, at brugerne af småsagsprocessen – det vil navnlig sige forbrugere og mindre erhvervsdrivende – sikres, at sagerne præsenteres og gennemføres med samme faglige kvalitet som sager, der involverer større værdier. Advokatrådet finder således, at hensynet til klienternes retssikkerhed og til domstolenes mulighed for en effektiv og korrekt afgørelse af sagerne i småsagsprocessen må væg-

tes højere end hensynet til de samfundsøkonomiske betragtninger, der ligger bag mindretallets anbefaling af betænkningens model B.

Ved vurderingen af pris over for retssikkerhed ønsker Advokatrådet at fremhæve, at 90 % af den danske befolkning er dækket af en retshjælpsforsikring, som sikrer, at omkostningerne til advokatbistand ikke kan overstige en eventuel selvrisiko på normalt maksimalt 10 % af de faktiske advokatudgifter, der er forbundet med en sag.

Advokatrådet finder særlig grund til at fremhæve, at den, der skal optræde som partsrepræsentant i småsagsprocessen, fagligt skal være i stand til at gennemføre sagen med et minimum af forberedelse. Partsrepræsentanten skal med begrænset forberedelse kunne danne sig et overblik over parternes påstande og væsentligste argumenter, vidnernes betydning for sagen og de centrale juridiske og faktiske omstændigheder, som har særlig betydning for klientens synspunkt, ligesom partsrepræsentanten skal kunne disponere og procedere sagen, så klientens væsentligste argumenter og synspunkter klart fremdrages, før retten træffer afgørelse i sagen.

Skal småsagsprocessen fungere forsvarligt, må der stilles strenge krav til partsrepræsentantens faglige kvalifikationer. Advokatrådet er ikke enig i mindretallets angivelse af, at behovet for kvalificeret faglig bistand generelt er mindre i sager, der omfattes af småsagsprocessen, end i andre sager. Advokatrådet er heller ikke enig i, at behovet for faglig kvalificeret bistand under selve hovedforhandlingen skulle være mindre, blot fordi klienten har modtaget faglig bistand fra domstolene under sagens forberedelse. Småsagsprocessen reducerer mængden af det arbejde, partsrepræsentanten skal udføre, idet dette overtages af retternes sekretariater. Men småsagsprocessen indebærer ikke så væsentlige ændringer i partsrepræsentantens opgaver under hovedforhandlingen, at det kan begrunde en fravigelse af de krav, der må stilles til partsrepræsentantens faglige kvalifikationer, herunder kendskab og træning i de procesregler, som gælder for retsagsbehandlingen.

Advokatrådet finder ikke, at andre end advokater generelt kan anses for tilstrækkelig fagligt kompetente til at løfte den opgave, der påhviler partsrepræsentanten i småsagsprocessen. Derfor finder Advokatrådet det ikke retssikkerhedsmæssigt forsvarligt at lade andre end advokater varetage partsrepræsentationen i sådanne sager.

2.2. Partsrepræsentation i fogedretten

Den fogedretlige procesform er i højere grad end småsagsprocessen karakteriseret ved fravær af de sagsbehandlingsregler, som i en sædvanlig civil sag tilgodeser parternes retssikkerhed. Ikke desto mindre kan fogsager være af ligeså indgribende betydning for parterne som en egentlig retssag, hvis fogsagen angår andet og mere end inddrivelse af et uomtvistet pengekrav.

Advokatrådet finder det derfor ikke forsvarligt at lade andre end advokater optræde som partsrepræsentanter i fogsager om inddrivelse af penge, hvor der skal behand-

les en tvist. De tvistige sager er netop karakteriseret ved at indeholde væsentlige juridiske forhold, som kræver en faglig indsigt, som andre end advokater generelt ikke kan antages at besidde. Og de tvistige fogedsager behandles processuelt reelt på samme måde som øvrige tvistige sager ved domstolene.

Advokatrådet bemærker i den forbindelse, at det i Danmark som noget særegent tillades at iværksætte tvangsfuldbyrdelse på grundlag af private dokumenter – f.eks. gældsbreve og frivillige forlig – som aldrig har været undergivet en retlig prøvelse, før tvisten opstår i fogedretten.

Gennemføres forslag B, vil man derfor kunne risikere, at pengekrav, hvis værdi langt overstiger den økonomiske grænse for småsagsprocessen på 50.000 kr., undergives realitetsprøvelse i fogedretten uden sagkyndig bistand til parterne.

3. Øvrige konsekvensændringer

Advokatudvalgets betænkning indeholder ud over de oven for nævnte forslag en række yderligere forslag til ændringer i reguleringen af advokaters vilkår. Advokatrådet kan for disse forslags vedkommende i det hele henholde sig til de udtalelser, der er afgivet af Advokatrådets repræsentanter i udvalget.

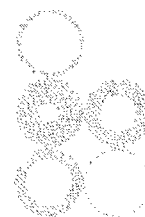
Advokatrådet har under sin behandling af Advokatudvalgets betænkning noteret sig en række tekniske spørgsmål, som bør løses i forbindelse med gennemførelse af et lovforslag om den fremtidige regulering af advokater. Disse bemærkninger vedlægges som bilag til dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Sys Røvsing

Undervisningsministeriet
Afdelingen for videregående uddannelser
Evu-hoering@uvm.dk

DANSKE
REGIONER

03-10-2007

Sag nr. 07/3044

Dokumentnr. 55780/07

Kenneth Hirsch Sørensen

Tel. 35298206

E-mail: khs@regioner.dk

Lovforslag om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser - høringsvar

Danske Regioner finder overordnet, at lovforslaget skaber gode rammer for den videre udvikling af praksisrettede, videregående uddannelser.

Det drejer sig primært om tre elementer i lovforslaget:

1. Der er en stor fleksibilitet, i det der fremover kan være rene erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser som vi kender dem i dag. Samt udvikling af nye selvstændige overbygningsuddannelser, der bygger på erhvervsakademiuddannelser. Og endelig muligheden for at udvikle nye afrundede erhvervsakademiuddannelser som en andel af en professionsbacheloruddannelse.
2. Mulighed for udlandsophold i uddannelserne uden tempotab.
3. Obligatorisk praktik i uddannelserne. Det er dog afgørende, at en evt. mangel på praktikmuligheder ikke bliver en barriere for at sikre "det rette uddannelsesudbud", der matcher den regionale erhvervsudvikling og offentlige service.

Endvidere finder foreningen det positivt med akkreditering af uddannelser inden for andre ministeriers ressortområder.

Med overgangen til akkreditering af uddannelserne bør det overvejes nærmere, hvorvidt det er muligt at etablere en mere smidig procedure. Eksempelvis så en akkreditering af en professionsbacheloruddannelse og en erhvervsakademiuddannelsen automatisk også giver akkreditering i forhold til det "tilsvarende" udbud af voksen- og efteruddannelse. Da det faglige miljø mv. i de tilfælde må forudsættes at være til stede.

Dampfærgevej 22
Postboks 2593
2100 København Ø

T 35 29 81 00
F 35 29 83 00
E regioner@regioner.dk

Tilsvarende bør det overvejes, hvorvidt § 14. stk. 2 er nødvendig. Det må jo følge af hele akkrediteringssystemet, at akkrediteringsrådet kan vurdere bl.a. relevans og beskæftigelsesmuligheder.

Da en række professionsbacheloruddannelser i dag udbydes af universiteterne, bør denne mulighed mere eksplicit nævnes i selve lovteksten. Afhængigt af de regionale og lokale forhold er det vigtigt, at de videregående uddannelsesinstitutioner i flere situationer samarbejder, så der samlet sikres et bredt og varieret udbud af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser i alle regioner.

Foreningen kan ikke se et aktuelt behov for udvikling af praksisbaserede professionsmasteruddannelser. Men finder det positivt, hvis muligheden etableres. Det gør i givet fald igangsættes via forpligtende samarbejder med relevante universiteter.

Herunder følger konkrete bemærkninger til enkelte paragraffer:

§ 26 stk. 2. Det er vigtigt, at der er en dialog med aftagerne, så antallet af studiepladser og dermed praktikpladser følger arbejdsmarkedets behov.

§ 26. I opstillingen af uddannelser mangler angiveligt bioanalytikere.

§ 33. Tilskuddet fastsættes efter dimensionering er ok. Men der er normalt behov for en vis overbooking, da der må påregnes et vist frafald.

§ 33. stk 3. virker urimelig, da der skal være mulighed for overflytning af studerende mellem uddannelsesinstitutioner. Bestemmelsen må i hvert fald ikke blive en kilde til frafald fra uddannelserne.

§ 37. Det er prisværdigt med mulighed for særlige statstilskud for uddannelser med lille tilgang. Bestemmelsen bør også omfatte mindre udbudssteder i de tyndere befolkede egne af landet.

Med venlig hilsen

Kenneth H. Sørensen

Forslag til Lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Forbudet har flg. generelle bemærkninger til lovforslaget.

Socialpædagogerne kan tilslutte sig, at flere unge tager en videregående uddannelse samt at frafaldet nedbringes. Men lovforslaget vil sandsynligvis modarbejde denne intention.

Således er det uheldigt, at lovforslaget fjerner forskningstilknytning som et professionsbachelorkriterium. Herved signaleres en klar kvalitetssænkning fra undervisningsministerens side, som ikke fremmer søgningen – snarere tværtimod. En tydelig kvalitetshævning – f.eks. til forskningsbaseret, vil i gøre professionsuddannelser attraktive og mere søgte.

Undervisningsministerens egne tal viser, at frafaldet på korte videregående uddannelser er markant større end frafaldet på mellemlange videregående uddannelser. Forklaringen er sandsynligvis, at der i en kort uddannelse ikke er tid og rum til at overvinde de kriser, der uundgåeligt kommer i ethvert uddannelsesforløb. Der er således intet, der taler for, at frafaldet nedbringes ved lovforslaget – snarere tværtimod.

Der findes ingen undersøgelser eller dokumentation, som viser, at opsplittede uddannelser på grunduddannelsesniveau bliver mere attraktive end ikke opsplittede grunduddannelser. Snarere tværtimod. Hvis man ser på udviklingen i de sidste års optagelsestal, er der en markant ændring i søgningsmønstret, som viser, at lange videregående uddannelser nu er mere attraktive end mellemlange videregående uddannelser, som til gengæld er mere attraktive end korte videregående uddannelser.

Forslaget om, at der gives mulighed for at splitte en grunduddannelse til en profession op i to selvstændige uddannelser er for meget skrivebordsarbejde og for lidt funderet i praktisk uddannelsestænkning. Det er ikke uden grund, at en professionsbacheloruddannelse i Bekendtgørelsen om uddannelse til professionsbachelor (2001) bl.a. er defineret ved et *selvstændigt afrundede uddannelsesforløb, der har et omfang svarende til mellem 3 og 4 årsværk*. Der skal netop være tale om et sammenhængende uddannelsesforløb for at sikre progression i den tilegnelse, træning og udvikling af handlekompetencer, som er nødvendig i de fleste professionsuddannelser

Ud over, at der ikke findes uddannelsesforskning, som godtgør, at en professions grunduddannelse kan opdeles, er forslaget også uheldigt i internationalt perspektiv, idet der vil blive stillet spørgsmål ved, om en professionsuddannelse sammensat af to selvstændige uddannelser kan klassificeres på *niveau d* i EU's Direktiv om anerkendelse af erhvervs-mæssige kvalifikationer (jf. artikel 11). Niveau d angiver professionsuddannelser, som på EU plan er defineret ved 3-4 års sammenhængende uddannelsesforløb. Man kan ikke summere selvstændige uddannelser til en samlet og ny uddannelse. Et sådant forsøg vil sandsynligvis nedgradere pgl. professionsuddannelse til niveau c.

I værste fald taber pgl. professionsuddannelse international anerkendelse. I bedste fald får vi to kategorier af samme uddannelse, hvor den ene vil leve op til EU direktivet, mens den anden vil få lavstatus og være ubrugelig i internationale sammenhæng. Alene af denne grund bør lovforslaget udsættes eller omarbejdes indtil der foreligger en klar accept fra de øvrige europæiske lande om, at de ikke vil nedgradere en professionsuddannelse sammensat af to forskellige uddannelser. Endvidere bør et revideret lovforslag være meget mere fokuseret på, hvordan korte- og mellemlange videregående uddannelser bliver attraktive, samt hvordan frafaldet på disse uddannelser reduceres, uden at det går ud over kvaliteten af de uddannede.

Samordning af forskellige uddannelser er i princippet godt, men samordning af forskellige *typer* af uddannelser - som i lovforslaget - er problematisk. Unge, som tager et sådant uddannelsesforløb risikerer at ende med to korte videregående uddannelser og ikke én professionsuddannelse. Lovforslaget levet således på ingen måde op til Globaliseringsrådets ambitiøse målsætning om *korte og mellemlange videregående uddannelser i verdensklasse*.

Endvidere har Forbundet flg. konkrete bemærkninger til lovforslaget:

Der bør i en bekendtgørelse præciseres, hvorledes et behov for uddannelser efter den nye lov skal kortlægges (§§ 11, 12 og 13).

Akkreditering af professionsuddannelser skal primært forholde sig til uddannelsernes professionsbaserings, udviklingsbaserings, forskningstilknytning samt progression og læring i praktik og forudsætninger for videre uddannelse. Hertil kommer, at akkrediteringen løbende skal vurdere, i hvor høj grad de nyuddannede er rustede til at arbejde inden for den pgl. profession umiddelbart efter afslutningen af uddannelse (§§ 14, 15 og 16). Lovforslaget sænker desværre kvalitetskravene til professionsuddannelser, hvilket akkreditering må indordne sig under. Derfor skal kravene til professionsbacheloruddannelse i lovforslaget hæves og præciseres.

Arbejdstagerorganisationerne er underrepræsenterede i Rådet for erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser (§ 18).

Det skal præciseres, at "ret til fritagelse (merit)" kun kan gives på grundlag af opnåede kvalifikationer og kompetencer på pågældende uddannelses niveau. Merit kan ikke springe til højere niveau, men kan kun gives inden for samme niveau (§ 23).

I lovbemærkningerne på side 20 overser man i sin argumentation mod betegnelserne korte, mellemlange og lange videregående uddannelser, at en professionsuddannelse internationalt set er karakteriseret ved sine ECTS point for den samlede og sammenhængende uddannelse. To korte videregående uddannelser giver aldrig en mellemlang videregående uddannelse, selv om de til sammen har samme ECTS point, lige som tre kort videregående uddannelser heller ikke giver en lang videregående uddannelse.

Venlig hilsen

Torsten Erlandsen
Uddannelsespolitisk Konsulent

Torsten Erlandsen

AALBORG UNIVERSITET

Studieforvaltningen
Fredrik Bajers Vej 5
Postboks 159
9100 Aalborg
Tlf. 9635 9436
Fax 9815 9816
www.aau.dk

Preben Sørensen
Studiechef
ps@adm.aau.dk

Undervisningsministeriet
Afdelingen for videregående uddannelser
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K.

04. oktober 2007

Ref.: PS

J.nr.: 2007-402/01-0047

Høring over udkast til lovforslag om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Ref.: UVM's høringsskrivelse af 7. september 2007

Aalborg Universitet har tidligere kommenteret ovennævnte udkast. Kommentarerne er fremsendt af Rektorkollegiet. AAU ønsket at fremkomme med følgende yderligere kommentar:

Det er et problem i Nordjylland, at universitetet ikke kan indgå partnerskaber med professionshøjskoler og erhvervsakademier. AAU har en omfattende viden og et højt fagligt niveau omkring merkantile og tekniske professionsbacheloruddannelser i kraft af også at være en handelshøjskole og en ingeniørhøjskole.

AAU foreslår derfor, at der i lovudkastet ekspliciteres en bestemmelse om, at i regioner, hvor der ikke er en professionshøjskole, der udbyder merkantile og tekniske uddannelser, kan universitetet indgå i partnerskabet.

Bestemmelsen kan indsættes i § 13, stk.2 efter 2.punktum.

Man skal naturligvis beklage den sene fremsendelse af kommentaren, men håber, at den kan nå at indgå i det lovforberedende arbejde.

På rektor Finn Kjærdsdams vegne

Preben Sørensen
Studiechef.

Undervisningsministeriet
Afdelingen for videregående uddannelser

via e-post
evu-horing@uvm.dk

iha.dk
Ingeniørhøjskolen i Århus

Dalgas Avenue 2
8000 Århus C
Tlf. 8730 2200
iha@iha.dk
www.iha.dk

25. september 2007
OPO/lme

Høring om forslag til lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Ingeniørhøjskolen i Århus har med interesse læst det udsendte forslag til lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser. Ingeniørhøjskolen finder overordnet set forslaget godt og gennearbejdet. Forslaget lægger op til nogle rammer for de videregående uddannelser under Undervisningsministeriet, som vil give uddannelsesinstitutionerne mulighed for at opbygge og gennemføre uddannelser af høj kvalitet og med tilstrækkelige udviklingsmuligheder.

Det er centralt for Ingeniørhøjskolen i Århus, at de lovrammer, der omgiver uddannelserne, ikke sætter begrænsninger for uddannelsernes tilpasning til arbejdsmarkedets behov. Gør loftet højt og porten bred. Det er i grænsfeltet mod det nye, at uddannelserne skal udvikles og kvalitet skabes. Derfor er det vigtigt, at de kommende kriterier for godkendelse af uddannelser bliver udviklingsfokuserede frem for kontrolfokuserede. Det er et af de væsentligste forhold loven skal have i fokus – for at kunne sikre Danmark uddannelser i verdensklasse.

Generelle kommentarer

Uddannelsernes formål – det nye to-strengede system:

Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser opfylder to meget væsentlige – men på nogle punkter meget forskellige behov i det danske samfund. Det er Ingeniørhøjskolens erfaring, at de uddannelsessøgende på de to typer uddannelser er meget forskellige.

Ingeniørhøjskolen i Århus har igennem tre år udbudt en uddannelse til Bioproceteknologiingeniør, hvor første år læses sammen med laborantuddannelsen på Aarhus tekniske Skole. Erfaringerne fra uddannelsen er, at den store forskel i formål og profil på de to uddannelser, både har betydning for hvilke studerende der søger de respektive uddannelser, samt de krav man kan stille til dem. Overordnet set kan man beskrive uddannelsesformålene efter følgende skema:

Uddannelsesniveau	Formål / Profil
Erhvervsakademiuddannelse	Lære at løse kendte problemstillinger med kendte løsningsmodeller
Professionsbacheloruddannelse	Lære at løse ukendte problemstillinger med kendte løsningsmodeller
(kandidatuddannelser)	(lære at løse ukendte problemstillinger med ukendte løsninger)

For Ingeniørhøjskolen er det vigtigt, at der bliver holdt fast i denne forskellighed, så uddannelserne fortsat kan opfylde arbejdsmarkedets behov.

Samtidig er det vigtigt at holde fast i, at den enkelte uddannelse skal kunne give umiddelbar adgang til arbejdsmarkedet. Der bør derfor i bemærkningerne til lovforslaget lægges meget mere vægt på uddannelsernes direkte erhvervsigte frem for fokusering på efter- og videreuddannelsesmuligheder.

Uddannelsernes struktur og fleksibilitet

På baggrund af vores erfaringer med samarbejdet med Aarhus tekniske Skole, tvivler vi på, at det er muligt at indføre en model, hvor erhvervsakademiuddannede kan omskoles til professionsbachelor på 1½ år. Den ovennævnte ”profil-barriere” betyder, at studerende på en erhvervsakademiuddannelse ikke normalt ”bare” vil kunne gå over på en professionsbacheloruddannelse. Vi skal derfor anbefale, at den nye model kun anvendes i forhold til specifikke uddannelsesforløb efter en grundig undersøgelse af erhvervsigtet og beskæftigelsesmuligheder.

Ingeniørhøjskolen kan dog se fordele ved, at der skabes fleksibilitet mellem de to uddannelsestyper. Særligt i løbet af det første studieår bør der kunne skabes fleksible overgangsforløb, så studerende i stedet for at falde fra får mulighed for at skifte fra en erhvervsakademiuddannelse til en tilsvarende professionsbachelor eller omvendt.

Vi optager hvert år studerende, der efter kortere eller længere tid konstaterer, at de ikke har mod eller evner til at gennemføre en diplomingeniøruddannelse. Mange af disse studerende vil med fordel kunne gennemføre en erhvervsakademiuddannelse. Der er derfor brug for en mulighed for at skabe overflytningsforløb for studerende, der ønsker at stoppe på en professionsbacheloruddannelse og afslutte med en erhvervsakademiuddannelse.

EUD som adgangsvej

I forbindelse med reformen er det vigtigt, at der fortsat er åbent for studerende med anden baggrund. Studerende med en erhvervsfaglig baggrund var før reformen af ingeniøruddannelserne i begyndelsen af 1990'erne den primære rekruttering til teknika. I dag har 20 % af de optagne på Ingeniørhøjskolen en EUD-uddannelse. Vi betragter EUD på lige fod med en gymnasial eksamen som adgangsvej kombineret med praktisk erfaring. Vi har også med glæde konstateret, at mange af disse studerende fortsætter på de toårige civilingeniøroverbygninger, vi udbyder sammen med Aarhus Univer-

sitet. Vi ved også, at de færdige diplomingeniører med en håndværkerbaggrund er meget skattede i industrien.

Dette optag er desværre presset i dag blandt andet på grund af arbejdskraftmangel. Muligheden for at murere, elektrikere mv. læser videre bør opretholdes. Der bør derfor udvikles specielle metodikker til at støtte disse personer, der ønsker at læse videre til fx diplomingeniør.

Entydige uddannelseslængder – brug af ECTS-systemet

Sidst men ikke mindst skal vi opfordre til, at man vælger en entydig måde, at beskrive uddannelsernes længde – enten brøkdele af år, måneder eller ECTS-point. Vi skal anbefale ECTS-point. Uddannelsesinstitutionerne underviser i dag ca. 10 måneder om året – når man fratrækker ferier. Såfremt det skaber problemer fx i forhold til SU-lovgivning, må reglerne om uddannelsesstøtte kunne tilpasses.

Specifikke kommentarer:

§ 13, stk. 3: Ingeniørhøjskolen i Århus noterer med tilfredshed, at lovforslaget åbner op for, at ingeniørhøjskolerne kan udvikle og udbyde professionsbacheloruddannelser i fremtiden.

§ 15, stk. 4, 3. pkt.: ”Efter fristens udløb...” bør ændres til ”Senest ved fristens udløb...”

§ 16, stk. 5: Ordet ”optage” bør ændres til ”indskrive” for at følge en stringens fra Adgangsbekendtgørelsen. Indskrivning foregår normalt administrativt, optagelse efter ansøgning. Efter sidste punktum tilføjes: ” De studerende indskrives på det relevante studietrin jf. § 23.”

Såfremt dette høringssvar giver anledning til spørgsmål eller ønske om udbygning, kan seniorkonsulent Lars Melin kontaktes (lme@iha.dk, tlf. 8730 2603).

Med venlig hilsen

Ove Poulsen
Rektor,

/ Lars Melin
Seniorkonsulent

Direkte tlf. 87 30 26 00
opo@iha.dk